

MUISTIO

2. VIRANOMAISNEUVOTTELU

Teollisuuskylän asemakaavan laajennus (Kurunpuhto)

Paikka: Hybridineuvottelu, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus / Teams

Aika: 28.2.2025 klo 10.00–11.40

Läsnä:

Touko Linjama	POPELY
Antje Neumann	POPELY
Hannu-Pekka Hujanen	POPELY
Jari Määttä	POPELY
Heino Heikkinen	POPELY
Karri Hakala	POPELY
Riku Sanaksenaho	POPELY
Aino Niemi	POPELY
Sari Alajoki	Pohjois-Pohjanmaan museo
Suvi Perälä	TUKES
Jukka Pasanen	Väylävirasto
Antti Castren	Väylävirasto
Janne Reijonen	Puolustusvoimat
Juha Peltomaa	Nivalan kaupunki
Ville Repo	Nivalan kaupunki
Päivi Karikumpu	Nivalan kaupunki
Kaisa Winblad	Sweco Finland Oy

Kutsutut (eivät läsnä):

Laura Felin	POPELY
Antti Petänen	POPELY
Heli Törttö	POPELY
Jaana Rääpysjärvi	POPELY
Juhani Turpeinen	Pohjois-Pohjanmaan museo
Marika Kostamovaara	Pohjois-Pohjanmaan museo
Miska Perkkiö	TUKES
Arto Muukkonen	Väylävirasto
Tuomas Österman	Väylävirasto
Mikko-Petteri Nieminen	Puolustusvoimat

Kirjaamojaku: TUKES, Pohjois-Pohjanmaan museo, Väylävirasto

Muistio 3.3.2025 / saatujen kommenttien pohjalta päivitetty 11.3.2025.

1. Neuvottelun avaus, esittäytyminen ja järjestäytyminen

Sovittiin, että puheenjohtajana toimii Touko Linjama, sihteerinä Kaisa Winblad. Käytiin läpi läsnäolijat.

Sovittiin, että muistio toimitetaan ELY-keskukseen kirjaamoon sekä kommentoille kaikille kutsutuille ja tiedoksi myös seuraaville:

- Tero Suoranta Väylävirasto
- Malla Mälkki Väylävirasto
- Tuomas Österman Väylävirasto

2. Nivalan kaupungin puheenvuoro

Nivalan kaupungilta Päivi Karikumpu kertoi työn lähtökohdista. Nivala on seutukaupunki ja teollistunutta maaseutualuetta. Pohjois-Pohjanmaan maakuntahallituksen hyväksymässä Pohjois-Pohjanmaan tavoiteltava aluerakenne 2050 -suunnitelmassa Nivala on osoitettu aluekeskukseksi. Nivalassa on mm. Oulun yliopiston Kerttu Saalasti-instituutti sekä vahvaa ammatillista koulutusta.

Nivalassa elinkeinoelämä on hyvin vilkasta. Maatalous on tärkeässä asemassa, samoin metalliala. Uutena alana korostuvat uusiutuvan energian toiminnat, joita on tavoitteena suunnitelmallisesti edistää. Tähän toimintaan liittyy nyt suunnitteilla oleva bio- ja synteettisen metaanin tuotantolaitoshanke. Hanke etenee kaupungin näkökulmasta hyvin: syötettä on hyvin saatavilla, esisopimuksia on jo tehty, hankkeen sijainti on hyvä ja myös hankkeen sosiaalinen hyväksyttävyyden on hyvä. Maanhankinta ja kaavoitus on edennyt aktiivisesti. Suunnittelussa huomioidaan myös liikennöinnin ratkaisut suhteessa varalaskupaikkaan. Tavoitteena on, että hanke saataisiin mahdollisimman pian maaliin.

Nivalan kaupungin tavoitteena on, että kaava olisi lainvoimainen kesällä 2025. Kaava tulee saada hyväksymiskäsittelyyn vanhan valtuuston aikana, viimeistään 22.5.2025 järjestettävässä kokouksessa.

Tässä vaiheessa asemakaavoitettavalla alueella on tavoitteena edistää biokaasulaitoshanketta. Muita alueelle sijoitettavia hankkeita tarkastellaan ja edistetään erillisinä myöhemmässä vaiheessa.

3. Asemakaavaehdotus ja laaditut selvitykset

Kaisa Winblad esitteli asemakaavaehdotuksen. Kokouskutsun liitteenä on toimitettu asemakaavakartta ja selostus sekä laaditut selvitykset. Osa selvityksistä tulee vielä täydentymään.

Asemakaava-alueelle osoitetaan biokaasulaitoshanketta varten varattava alue teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueena, jolle saa sijoittaa merkittävän vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen (T/kem). Haapajärventien puolelle sijoittuva korttelialue osoitetaan ehdotuksessa (luonnosvaiheen ratkaisusta poiketen) teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueena (T). Lisäksi alueella sijaitsevat energiahuollon alue aurinkoenergian tuotantoa varten (EN-au), yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (ET) sekä jäteenkäsittelyalue, joka toiminnan päätyttyä varataan energiahuollon alueeksi aurinkoenergian tuotantoa varten (EJ/EN-au).

2 (8)

Ehdotusvaiheessa teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueelle lähinnä asutusta sijaitseville alueille on lisätty ohjeellisilla merkinnöillä alueet meluvallien rakentamista varten. Teollisuutta varten varattujen korttelialueiden reunoille on osoitettu säilytettävää puustoa.

Asemakaavassa annetaan lisäksi yleisiä asemakaavamääräyksiä, koskien mm. rakentamista, varalaskupaikan huomioimista, rakentamista rautatien varressa sijaitseville alueille, pihojen järjestelyitä ja hulevesiä sekä meluvaikutuksia.

Hulevesiselvitys ja -suunnitelma tullaan vielä täydentämään koko asemakaava-alueetta kattavaksi.

Käytiin läpi myös 2. luonnoksesta saatu palaute. 2. luonnoksesta saatiin viisi lausuntoa ja yksi mielipide. Palautetta saatiin lähinnä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta. Saatu palaute on huomioitu kaavaehdotuksessa. Palautteen pohjalta tehdään myös toivottuja täydennyksiä vaikutusten arviointiin. Luonnoksesta saadun palautteen lisäksi huomioidaan YVAsta saadussa perustellussa päätelmässä esitetyt täydennystarpeet.

Touko Linjama totesi, että ELY-keskus on vahingossa antanut lausunnon kaupungin sivuilta ladatun vanhemman aineiston pohjalta, joten osa lausunnossa esiin tuoduista asioista ei välttämättä ollut enää ajantasaista.

4. Viranomaisten puheenvuorot

Pohjois-Pohjanmaan museo / Sari Alajoki

Museo on antanut lausunnon 2. luonnoksesta. Asemakaava-alue sijoittuu pieneltä osalta valtakunnallisesti arvokkaalle Kalajokilaakson viljelymaisema-alueelle. Lähistöllä sijaitsee maakunnallisesti arvokas Malisjokivarren kulttuurimaisema-alue. Kaavaratkaisussa on huomioitu arvoalueet ja esitetty maisemointi niiden suuntaan. Museolla ei ole huomautettavaa asemakaavaan.

TUKES / Suvi Perälä

Tukesilla ei ole 2. luonnoksesta annetun lausunnon lisäksi muuta huomautettavaa.

Voimajohdon suunnittelun yhteydessä on huomioitava riittävät etäisyydet vaarallisten kemikaalien käsittelyä ja varastointia varten varattavista alueista. Asia ei kuitenkaan liity tähän asemakaavaan, on lupavaiheeseen liittyvä.

Touko Linjama totesi viestinä toimijan suuntaan, että jatkossa on huomioitava suoja-alueet voimajohtojen ja vaarallisten toimintojen välissä.

Väylävirasto / Jukka Pasanen

Rakentamisvaiheessa on tärkeää huomioida, että radalle ei aiheudu riskejä. Kaavassa on huomioitu ne asiat mitä väyläviraston antamassa lausunnossa on tuotu esille.

Ravtien liittymän kohdalla on huomioitava maantien turvallisuus ja toimivuus. Mahdollistaako liittymän alueella voimassa oleva kaava liittymään tarvittaessa toteutettavat muutokset? Varalaskupaikan kohdalle ei ole mahdollista toteuttaa liittymää. Jos uusi liittymä tehdään kaakon suunnalle, on huomioitava, ettei se rajaa varalaskupaikan pituutta.

Väylävirasto / Antti Castren

Aurinkovoimaa suunniteltaessa on huomioitava, ettei radan suuntaan aiheudu veturinkuljettajia haittaavaa häikäisyä.

Radan puolelle kaavakartalle on merkitty 30 m suoja-alue. Myös maantien ja varalaskupaikan puolelle voisi olla hyvä merkitä suoja-alue / maankäytön rajoite, siitä huolimatta, että asia on huomioitu kaavamääräyksissä.

Touko Linjama totesi, että on hyvä vielä pohtia, olisiko myös kaavakartalle hyvä osoittaa rautatien puolelle suoja-alue. Sovittiin, että määräysten osalta huomioidaan vielä puolustusvoimien ja ilmavoimien näkemykset.

Puolustusvoimat / Janne Reijonen

Varalaskupaikka tulee säilyttää ja sen toimintaedellytykset tulee turvata kaikilta osin.

Keskusteltiin varalaskupaikalle osoitettavan suoja-alueen leveydestä. Todettiin, että asia olisi vielä syytä varmistaa ilmavoimilta. Alueelle toteutettavien toimintojen tulee sopeutua maanpuolustuksen tarpeisiin.

Touko Linjama totesi, että kaavaan voisi olla hyvä lisätä myös lausuntovaade puolustusvoimilta kaikesta 300 m suoja-alueelle sijoittuvasta rakentamisesta. Varmistetaan kaavaan osoitettava etäisyys sekä aluetta koskevat vaateet vielä ilmavoimilta.

Sovittiin, että kaavoittaja laittaa sähköpostia 3. logistiikkarykmenttiin Janne Reijoselle sekä kirjaamoon. Reijonen välittää viestin eteenpäin ilmavoimille ja vastaa kaavoittajalle ilmavoimilta saatujen kommenttien pohjalta.

Puolustusvoimat ja ilmavoimat ottaa tarpeen mukaan kantaa myös siihen, aiheutuuko aurinkopaneeleista vaikutuksia lentotoiminnalle.

ELY-keskus / Heino Heikkinen ja Karri Hakala

Ehdotus näyttää liikenteen kannalta oikein hyvältä. Kaavan tueksi on teetetty oikein hyviä selvityksiä.

Liikenne alueelle tapahtuu yhden liittymän kautta ja sitä on tarpeen jatkossa kehittää, mutta asia ei liity tähän asemakaavaan. Valtatien suuntainen rinnakkaistie voisi keventää kuormitusta. Myös Ravitien liittymän kehittämistä on hyvä jatkossa tutkia.

Touko Linjama tiedosteli, onko kunnalla valmiutta tehdä Ravitien kohdalle kaavamuutos. Nivalan kaupungin puolesta se todettiin mahdolliseksi. Myös rinnakkaistien suunnittelua voidaan pikkuhiljaa edistää.

Maantieliikenteeseen ei saisi kohdistua aurinkopaneeleista aiheutuvia heijastuksia. Asian voisi todeta kaavaselostuksessa ja arvioida, miten suojapuuston säilyttäminen vaikuttaa heijastusriskiin.

ELY-keskus / Riku Sanaksenaho

Koko alueelle ollaan laatimassa hulevesiselvitys, joten hulevesien osalta ei ole huomautettavaa.

ELY-keskus / Jaana Rääpysjärvi

Vesistöyksikön kommentit on saatu sähköpostilla, viesti on muistion liitteenä. Touko Linjama kävi läpi sähköpostista keskeiset asiat.

ELY-keskus / Hannu-Pekka Hujanen

Jätteenkäsittelyalueella, joka ollaan tulevaisuudessa muuttamassa aurinkovoimatuotantoon, on hyvä tarkistaa mitä alueen luvassa on määriteltä. Maankäytön muuttuessa pitää tarvittaessa selvittää maankaatopaikan alueen mahdollinen pilaantuneisuus, kuten aiemmassa lausunnossa ELY-keskus on todennut. Maankaatopaikan luvassa voi olla määriteltä millaisia haitallisten aineiden pitoisuuksia omaavia maa-aineksia sinne saa toimittaa, esimerkiksi verrattuna Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista 214/2007 liitteen kynnys- tai ohjearvoihin. Nivalan kaupungin mukaan alue on puhtaan maan säilytyspaikka.

Maankaatopaikalla on hyvä varmistaa luvasta, onko vesienjohtamisesta annettu määräyksiä.

Meluasioista saadaan tarkemmat kommentit kirjallisena, tässä vaiheessa ei ole kommentoitavaa.

Touko Linjama täydensi, että kaavaselostuksessa on nyt epävarmuutta, kun asutuksen sijainti on todettu epätarkasti. Selostuksessa on tarpeen esittää tarkemmin, missä lähin asutus sijaitsee suhteessa suunnittelualueeseen. Tällä on mm. meluvaikutusten kannalta merkitystä.

ELY-keskus / Antje Neumann ja Aino Niemi

Kaavaselostuksessa mainitaan kaava-alueen ulkopuolelle rakennettava uusi voimajohto, joka voisi aiheuttaa linnuille törmäysriskin. Onko erillinen prosessi tutkia voimajohdon aiheuttamia luontovaikutuksia vai liittyykö tähän kaavaan? Touko Linjama totesi, että asia ei suoraan liity tähän asemakaavaan, mutta liittyy kaavan toteuttamiseen ja kaavan mahdollistamaan hankkeeseen. Todettiin, että voimajohtoasia tarkentuu jatkossa. Nivalan kaupungin mukaan ei ole vielä tiedossa, miten voimajohto tulee toteutumaan. Voimajohdohanke tulee olemaan erillinen hanke.

Kasvillisuuden ja direktiivilajien osalta ei ole enää kommentoitavaa.

Linnuston osalta kaavaselostukseen tulisi vielä tarkentaa menetelmäkuvausta. Tehdyt havainnot tulisi esittää karttapohjalla. Lajien yksilömäärä tulisi esittää selostuksessa. Selostuksessa vaikutusten arvioinnissa tulisi huomioida aurinkovoimaloista aiheutuva mahdollinen törmäysvaikutus linnustolle.

ELY-keskus / Touko Linjama

Asutuksen sijainnin tarkastelu suhteessa teollisuusalueisiin on tärkeää.

Kaava-alueen eteläosassa sijaitsevaan korttelialueeseen 333 liittyy herkkyyttä mm. asutuksen sijainnin ja varalaskupaikan suhteen. Selostukseen on hyvä kirjata, että alue on varattu tavanomaista teollista toimintaa varten.

T/kem-alueella riskinä on radan läheisyys. Kunnassa on vielä hyvä pohtia, olisiko radan varteen hyvä esittää suojaviheraluetta (EV) tai tontin sisäistä suojavyöhykettä.

Selostukseen on hyvä lisätä sisällöllistä pohdintaa eri tarpeiden ja tavoitteiden huomioimisesta ja toteutumisesta. Alueella ja sen ympäristössä on paljon erilaisia tarpeita, mm. liikenneyhteyksiin liittyviä tarpeita (rautatie, maantie), maanpuolustukseen liittyviä tarpeita (varalaskupaikka) sekä toiminnallisia tarpeita, jotka voivat aiheuttaa merkittäviä turvallisuusriskejä (T/kem-alue). Olisi hyvä pohtia, miten eri intressit huomioidaan ja miten niitä on arvioitu.

Päivi Karikumpu kysyi, onko kaavaan liittyen joitakin huolenaiheita investoinnin toteutumisen näkökulmasta. Puolustusvoimien puolesta todettiin, että he pyrkivät omalta osaltaan etsimään ratkaisuja. Ilmavoimien kommentit on vielä tarpeen saada. Tukesin puolesta todettiin, että asiaa tarkastellaan jatkossa lupakäsittelyn yhteydessä. ELY-keskuksen puolesta todettiin, että kaavassa voidaan laadittujen selvitysten pohjalta osoittaa T/kem-alue. Yksityiskohdat ovat lupavaiheeseen liittyvää pohdintaa.

5. Jatkotoimenpiteet

Touko Linjama totesi jatkotoimenpiteinä, että on tarpeen selvittää ilmavoimien näkemykset varalaskupaikan puolelle sijoittuvasta suoja-alueesta sekä siihen liittyvästä lausuntopyyntövelvoitteesta. Lisäksi EJ/EN-au merkinnän selitystä voi olla tarpeen tarkentaa maaperästä saadun tiedon perusteella. Neuvottelussa ei noussut esille muita kaavan sisältöön liittyviä toimenpiteitä.

Neuvottelussa todettiin selvityksiin ja vaikutusten arviointiin liittyviä tarpeita, jotka huomioidaan asemakaavan selostuksessa. Linjaman mukaan täydennystarpeet on hyvä huomioida mahdollisimman pitkälle jo ehdotuksessa, mutta osittain täydennyksiä voidaan tehdä myös ehdotusvaiheen jälkeen.

Uusi kokous voidaan järjestää tarpeen mukaan.

Viimeistellään ehdotus nähtäville ja pyydetään lausunnot. Lausunnot toivotaan saatavan aikataulussa, ehdotusvaiheessa lakisääteisen 30 vrk aikana, koska aikataulu on tiukka.

6. Muut asiat

Ei muita asioita.

7. Kokouksen päättäminen

päätettiin kokous klo 11.40.

Liite: Vesienhoidon ja vesistövaikutusten kommentit 28.2. kaavaneuvotteluun

Liite

Vesienhoidon ja vesistövaikutusten kommentit 28.2. kaavaneuvotteluun

Lausunnossa vesiensuojelusta ja vesienhoidosta todettua:

Kaavaselostus on vesistövaikutusten näkökulmasta niukka. Osaan hankealueesta kohdistuu YVA-menettely. **Kaavoituksen yhteydessä tulisi selkeämmin ja tarkemmin arvioida vaikutukset alapuoliseen vesistöön ja suunnitella riittävät lieventämistoimet vesistövaikutusten ennaltaehkäisemiseksi.** Vesienjohtamisreitti tulisi ilmoittaa kaavaselostuksessa. Alueella on hyvin pieni happamien sulfaattimaiden riski.

Huomioita, nämä asiat olisi hyvä selventää kaavaselostukseen tai arvioida tarkemmin:

Vesienhoito:

Vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain nojalla valtion ja kuntien viranomais- ten sekä viranomaistehtäviä hoitavien muiden elinten on otettava soveltuvin osin toiminnassaan huomioon vesien- ja merenhoitohoitosuunnitelmat. Siten kaavoituksessa tulisi huomioida riittävä vesiensuojelu ja vesien viivyttäminen, jotta maankäytön muutos ei osaltaan aiheuta Kalajoen keski- ja yläosan vesimuodostuman veden laadun heikentymistä.

- Kaavoituksen yhteydessä on arvioitu, että hulevesivirtaama kasvaa 88 %.
- Mihin vesistöön/vesimuodostumaan kaavoitettavan alueen vesiä ohjataan? Millaisia vaikutuksia vesistöön on odotettavissa? Voiko niiden olettaa aiheuttavan vesimuodostuman ekologisen tilan tai osatekijän heikentymistä? Tämä pitäisi arvioida tai todeta.
- Kaavaselostuksessa todetaan, että alueelle mahdollisesti sijoittuvalle, merkittävän määrän vettä tarvitsevalle toiminnalle voitaisiin vesi todennäköisesti johtaa Kalajoesta. Millaisia vesimääriä Kalajoesta on tarkoitus ottaa ja millaisia mahdollisia vaikutuksia vedenotolla on vesimuodostumaan?

Vesilaki & ojitusyhteisö:

Alueen läheisyydessä on useita ojitusyhteisöjä. Hankealue on osin ojitusyhteisön (Myllyojan perkaus / Karvoskylä, 2061Ou1) hyötyalueella.

- Aiotaanko kaavoitettavan alueen vedet ohjata Kalajokeen ojitusyhteisön ojan, esimerkiksi Myllyojan kautta?
- Millaisia vaikutuksia Myllyojaan on odotettavissa?
- Myllyoja ei ole luonnontilainen noro tai puro, mutta tulisi kuitenkin huomioida, että vesien johtaminen ei saa aiheuttaa vahingollista vettymistä (vesilaki 5 luku, § 7 ja § 9)
- Mikäli vesimäärät Myllyojassa olennaisesti lisääntyvät, tulisi vesien johtamisesta sopia ojitusyhteisön kanssa (vesilaki 5 luku, § 9).
- Vaikutusten tarkempi arviointi auttaisi selventämään, onko vaikutusten lieventämiseksi kaava-alueelle tarpeen osoittaa alue tai alueita vesien viivyttämiselle/vesiensuojelulle (tämä kommentti koskee myös vesienhoitoa)?

7 (8)

T/kem:

- Biokaasun, nesteytetyn biometaanin ja vedyn vuotojen, sekä paine- ja lämpösaiteilyvaikutusten mallinnusraportti -> Selvityksessä ei ole huomioitu/arvioitu ympäristöriskejä/vesistöön mahdollisesti aiheutuvia riskejä.
- Maaperän osalta kaavaselostuksessa todetaan: Maarakentamisesta ei aiheudu syvempiä vaikutuksia maa- tai kallioperään, vaikutuksia voi muodostua lähinnä onnettomuustilanteissa, joissa maaperään pääsee kemikaalipäästöjä. Onko riskiä tai millainen riski on sille, että kemikaalipäästöjä pääsee pintaveteen?